

Vive Østergård – en boplads fra ældre bronzealder i Østhimmerland

AF NIELS HAUE

Gravhøje fra bronzealderen er heldigvis ingen sjældenhed i Danmark. Overalt i landet vidner de mange høje om et relativt tæt bebygget landskab. Kendskabet til den ældre bronzealder i Østhimmerland begrænser sig dog i høj grad til disse gravmonumenter, mens sporene efter den samtidige bebyggelse kun sjældent fremkommer i forbindelse med de arkæologiske udgravninger. I december 2004 kunne endnu et hus dog føjes til den korte liste over huse fra den ældre bronzealder.

Den arkæologiske undersøgelse blev iværksat grundet et ønske om skovrejsning på et mindre areal mellem Vive og Hadsund. Forud for beplantningen skulle området reolpløjes, og alle arkæologiske fortidslevn ville dermed blive ødelagte. Det berørte areal er placeret mellem to større højgrupper, Bavnehøje og Rovsbjerg Høje blot 1,5 km nord for Mariager Fjord. Disse høje er alle udaterede ligesom flertallet af de øvrige danske gravhøje, men hovedparten formodes dog at være opført i ældre bronzealder (1500-1100 f.Kr.).

Det berørte areal var placeret på en svagt skrånende, nordvendt skråning. Midt på skråningen fandtes dog et mindre plateau, hvor bebyggelsen var placeret. Bebyggelsen bestod af én hustomt og flere affaldsgruber syd og øst for huset. Flere omkringliggende søgegrøfter afslørede ingen anden bopladsaktivitet, og bebyggelsen har dermed kun omfattet ét hus. Bopladsens korte levetid understreges af, at der ikke var foretaget nogen udskiftning af husets bærende konstruktion. Kun nedgravningerne til husets stolpekonstruktion kunne erkendes, mens tidens tand har fjernet husets øvrige konstruktionsdetaljer.

Gavlene var afrundede og bestod af fire stolper. Væggen var konstrueret ved kraftige stolper sat i dybe nedgravninger. Stolperne i nord- og sydvæg var placeret overfor hinanden, og husets samlede bredde udgjorde ca. 5,25 m. Såvel væg- som gavlstolper stod med en indbyrdes afstand af ca. 2 m, og nedgravningerne til disse var 50-60 cm dybe. Samme dybde havde husets tagstolpehuller, der fandtes i to parallelle rækker ned gennem huset. Denne treskibede hustype gør sit indtog i begyndelsen af bronzealderen og bibeholdes i resten af forhistorien. Længden af huset udgør knap 20 m, og skillerum ved de to midterste tagstolpesæt inddeler huset i tre områder. Der kunne ikke konstateres båseshullerum, og det er derfor uvist, om et af disse områder har indeholdt en staldsektion. I den østlige del af husets sydvæg ses en større afstand mellem to vægstolper, hvilket evt. kan tolkes som resterne af en indgang.

Ud fra grundplanen kan huset dateres ad typologisk vej. Lignende huse er således udgravet ved Højgård i Sønderjylland, hvor de dateres til perioden 1500 til 1100 f.Kr. Hustomten er dermed samtidig med hovedparten af gravhøjene i området. Fylden i stolpehullerne indeholdt

Udvalgte skår fra affaldsgruberne syd og øst for huset.

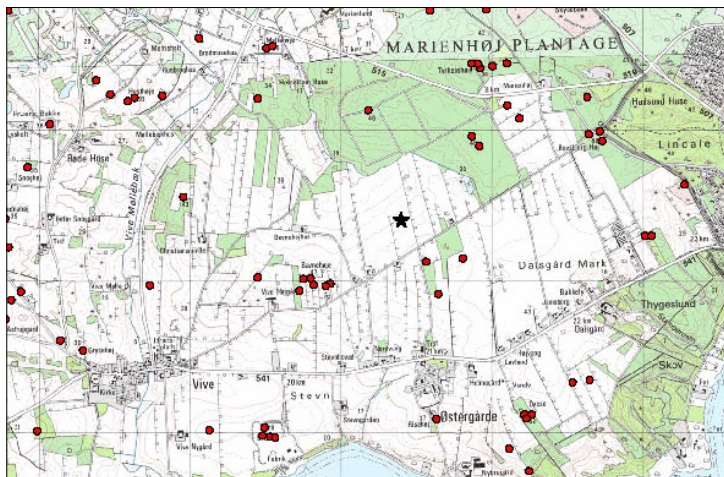

enkelte flintafslag og skrabere samt fragmenterede lerkarskår. Der er tale om genstandstyper med begrænset dateringsmæssig værdi. Som omtalt ovenfor omkransedes huset mod syd og øst af en række affaldsgruber. I flere af gruberne fandtes store mængder keramik. Normalt er bronzealderens bopladskeramik kendetegnet ved ringe variation, specielt med hensyn til ornamentikken. Keramikken fra Vive Østergård er derimod rigt ornamenteret med lod- og vandrette furer i zonebånd. Det sparsomme kendskab til bronzealderens keramiske inventar kan (når de mange skår er blevet sammensat) derfor udbygges væsentligt. Foruden keramik indeholdt gruberne rester af makrofossiler, der endnu ikke er analyseret. De hjemtagne jordprøver kan med deres indhold af forkullet korn m.v. give et indblik i, hvilke kornsorter bopladsens beboere har dyrket.

Bopladsen ved Vive Østergård har som omtalt haft en begrænset levetid. De mange gravhøje i området antyder dog, at bosættelsen ikke er ophørt, men snarere flyttet omkring i landskabet. En begrænset eller manglende gødskning har hurtigt udpint markerne, og efter en enkelt eller to generationer har man formentlig flyttet bebyggelsen nogle få hundrede meter og anlagt nye marker.

Bopladsen ( ) og mulige samtidige gravhøje ved Vive Østergård. *

Hus A10, Vive Østergård.

